

S SEDMEGA SREČANJA MLADIH LITERATOV

Za ustvarjanje potrebujemo svobodo, ljubezen, mir...

Izpovedna moč mladih šolarjev ujeta v besede slovenskega jezika, prežeta z doživljanjem in nemalokrat globokimi razmišljanji o življenju, ki ga živimo skupaj z njimi, o življenju, ki ostaja nepriaznivo pa vendar tudi radoživo je bilo vodilo letošnjega, že sedmega po vrsti srečanja mladih literatov naše občine. Tako kot doslej so ga tudi letos poimenovali Srečanje z domišljijo. In čeprav so bila v ospredju teh izvrstnih prispevkov razmišljanja, jih najbrže ne moremo poistovetiti z domišljijo, saj so bila še kako trdno vpeta v spone sedanosti, dotikajo se utrinkov in spoznanj preteklosti ter upanj prihodnosti.

V domala prepolni dvorani občinske stavbe so v skoraj dvournem programu ti mladi literati zbranim nudili izjemno kulturno doživetje s skoraj povsem dovršenim branjem ali boljše povedano predstavljajo svojih del, zavedajo se kulturnega srečanja, ki ga je tudi tokrat dobro pripravila občinska Zveza kulturnih organizacij ter ob spremljavi glasbenih del, ki so jih interpretirali gojenci višje glasbene šole.

Utrip resničnosti in dojemljivost življenja – spoznanji, ki jim je v svojem govoru Janez Vrhunc, predsednik sveta za kulturo pri OK SZDL namenil osrednjo pozornost, so bile hkrati tudi misli katerim so mladi znali še kako prisluhniti. Te misli – del objavljamo – so bile pravzaprav podoba njihovega dojemanja človeške stvarnosti.

»Pišite, dragi mladi literati z željo, da boste ljudem dali kaj lepega, z zavestjo, da tisto kar napišete pomaga ljudem živeti,« je dejala ob zaključku pesnica Nuša Maurer. »Osrečite jih tako kot ste danes osrečili mene in mnoge druge tu v dvorani!«

Na srečanju je sodelovalo 24 šolarjev iz desetih osnovnih šol in Zavoda za slepo in slabovidno mladino. Ob zaključku pa so bila podeljena tudi priznanja najboljšim literarnim krožkom.

Pustite nas

– Naš svet je drugačen, porojen iz drugačnih sanj iz drugačne vere in nevere, skratka, sestavljen je iz vsega tistega kar smo mi sami: iz naše zvestobe z roba prve resnice, ki smo jo sprejeli, kot prvo zakonitost, kot prvo spoznanje...

Pustite nas, da bomo lahko poleteli k soncu kot prerogjeni iz svoje samozavesti – in nikogar ne bo, ki nam bi še zmožeg zlomiti krila predvsem zavoljo tega, ker smo mladi in polni resnične ljubezni, ki nas prežarja v neuklonljivi želji, da bi sami iz lastne sposobnosti storili dejanja na katera bomo ponosni.

Svobodo potrebujemo zato, da bi bili lahko ustvarjalni, da bi lahko odkrivali ljudi okoli sebe take kot so in da nas bi tudi oni lahko prepoznali po naših dejanjih in ne po tistem, kar sta nevoščljivost in zavist rekli tam za vogalom naše šole. Pustite nam ljubezen, da nam ne bo treba še enkrat preživljati vaše poti na kateri ste obstali.

Kdo bi lahko premeril let lahkokrile ptice, ki je kot gejzir šinila visoko pod nebo, da bi enkrat za zmeraj ušla nevidni mreži, ki se je zgrinjala nanjo in grozila, da jo bo imela ujeta in zaprto do konca življenja v kletki brezhibnosti, da ji bodo same po sebi umrle sanje o široko razprtem svetu v katerem je dovolj svobode za vse ljudi in vse ptice tega sveta.

Mi pa se ne mislimo odpovedati svojim sanjam, ki so obenem temeljna podoba naše resničnosti. Zakaj naše sanje so postale stvarne v tistem trenutku, ko smo zvedeli zanje in obenem nestvarne v naslednjem trenutku, ko so se začele oddaljivati od nas zavoljo tega, ker jih nismo mogli obvarovati pred svetom, ki je stopal v nas v trenutku, ko smo jih srečevali zunaj naše ujetosti in se nam je ponudila prilika, da smo jim prisluhnili v izjemnem položaju naše zavesti, ko smo jih zaslišali kot tesnobo, kot prisotnost, ki bi se rada prehodila od tu do večnosti nedotaknjena in obenem tudi nedosegljiva, ko se je izgubljala mimo naših dlani, ki bi jih hotele zaobjeti v območje lastnega duha.

Iz uvodnih besed Janeza Vrhunca

CENTER ZA SOCIALNO DELO

Varstvo otrok in družine

V eni prejšnjih števil Naše komunne smo predstavili v grobem delo Centra za socialno delo naše občine. Spričo njihove tako razširjene dejavnosti in s tem tudi pomembnosti za naše občane smo se odločili, da posamezna področja dela predstavimo bolj podrobno. Tokrat nekaj več besed in podatkov o delu Centra za socialno delo na področju varstva otrok in družine.

Pred in po zakonski zvezi

V to področje dela sodijo: predzakonsko svetovanje, pravni poskusi in razveze zakonskih zvez, stik med otroci in starši po razvezi, neurejene družinske razmere, zakonsko in družinsko svetovanje, izvenzakonska rojstva, varstvo materialno ogroženih otrok v VVZ in privatnem varstvu, preživninsko varstvo otrok (zakonske in izvenzakonske skupnosti), spremembe priimkov otrok, predodlitve otrok, mladoletne poroke, pomoči pri urejanju štipendij, pomoč osebam pri ureditvi državljanstva.

V letu 1983 je Center izvajal predzakonsko svetovanje v 950 primerih. Če primerjamo število kandidatov za sklenitev zakonske zveze za leto 1981 – 900 parov, 1982 – 860 parov in za leto 1983 – 950 parov lahko ugotovimo, da je bil v letu 1982 pomemben upad. V letu 1983 so trikrat organizirali predavanja na Magistratu in opazili, da so iz leta v leto večje težave pri

organizaciji predavanj zaradi nepripravljenosti za sodelovanje že usposobljenih zunanjih strokovnjakov. Predavatelji so med seboj nepovezani in pri svojem delu prepuščeni lastni iniciativi, opirajo se na smernice iz leta 1980. Tudi v preteklem letu se je več kandidatov odločilo za obisk predzakonskega svetovanja na Centru, verjetno iz omenjenih razlogov – namreč, predavanja na Magistratu niso ustrezna in ljudi ne pritegnejo.

Število zahtevkov sodišč za opravo pravnega poskusa je bilo 158. Opravljenih pravnih poskusov je bilo 158. Trend razvez in s tem seveda tudi pravnih poskusov iz leta v leto rahlo upada, kar seveda še ne nudi možnosti posploševanja. Od 178 razveznih vlog je bilo 30 sporazumnih predlogov za razvezo, 148 pa tožb.

V večini primerov (108) je tožbo vložila žena.

Center za socialno delo ugotavlja, da so pri sporazumnih predlogih v večini primerov trdno odločeni, da se razvežejo, medtem ko gre pri tožbah za razvezo zakonskih zvez za specifično dinamiko odnosov med zakoncema, ko brez strokovne pomoči ne uspeva vzpostaviti ustreznih oblik komuniciranja in izraziti svojih potreb in nezadovoljstva ter konstruktivno reševati in gojiti medsebojnih odnosov. Večkrat torej tožba ni dejanska želja zakonca po razvezi, temveč bolj klic v stiski. V 50 odstotkih primerov zakonci na sodišču umaknejo tožbo.

Največji problem pri razvezah so otroci. V letu 1983 je Center registriral 76 razveznih vlog. V teh družinah sta živela 102 otroka, 96 pa jih je bilo zaupanih v vzgojo in varstvo materam, 6 pa očetu. Povprečna preživninska obveznost je lani znašala 4100 dinarjev na otroka.

Oblikovanje mnenj, kateremu roditelju se po razvezi zaupa otroka v varstvo in vzgojo, je izredno zahtevno in odgovorno strokovno delo.

Razkorak med dejstvom, da otrok potrebuje za zdravo osebno rast in razvoj oba roditelja in dejstvom, da ga po razvezi ni mogoče deliti ne fizično in ne psihično, je za strokovnega delavca, ki prevzame odgovornost, veliko breme. Pogosto je namreč nesporno dejstvo, da starša, kot partnerja in zakonca ne moreta ustrezno funkcionirati, njihovih starševskih vlog pa ni mogoče vrednotiti negativno v trajanju zakonske zveze, niti jima odrediti primernosti po razvezi. Delitev vlog v zakonski zvezi bi bila v ustreznem zakonskem odnosu povsem zadovoljiva in uspešna. V razveznem postopku pa lahko postane predmet za očitke in razvrednotenje starševstva. Sicer pozitivna izhodišča – čustva, ljubezen, strah pred izgubo otroka, lahko v taki meri razcepijo starša, da postane ta ljubeč otrok sredstvo za manipulacijo.

Povzela NINA ČOŽ

Glasbena šola obveščča

Glasbena šola Ljubljana Vič-Rudnik bo izvedla sprejemni preizkus in evidentirala možne nove učence za šolsko leto 1984/85 v sredo, 4. aprila 1984 od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure na Gerbičevi 51/a. Vse informacije dobite na telefon 261-654.

Poklon najmlajših horjulskim materam

Bilo je, kakor bi jih nanizal po filmskem traku: mali odrezavi recitatorji, prešerni harmonikarji, stopničasto razvrščeni mali pevci, ki so pod taktirko strumne zborovodkinje zilili svoje glasove v polifonijo živahnih in milih pesmi. Vsa ta pestra kulturna nanižanka je bila namenjena horjulskim materam in ženam, ki so se za hip odtrgale od svojega dela, da bi užile vsaj malce tistega, kar jim po vsej pravici gre: kanček pozornosti in veselja, ki jim ga sicer tako manjka v njihovem vsakdanu. A kakor so znali mladi folkloristi, ki so nastopili v sklepnem delu prireditve, s prgiščem živahnih plesov dodobra razveselili njihova srca, tako so znali najmlajši – malčki iz VVO – z igrivo in prisrčno izpeljano igrico o mali miški spontano razgibati njihova materinska čustva. Prireditev je že s tem v celem dosegla svoj namen. BRANKO VRHOVEC

5 LET FOLKLORNE SKUPINE HORJUL

»Ni lepšega od poskočnega koraka...«

»Ti pa znajo!« je ondan vzkliknil nek horjulski očanec, ko je gledal skupino domačih fantov in deklet, ki se je veselo vrtela med množico sredi ceste. »Tako se naša dekleta niso sukala niti včasih,« je dodal drugi in skupaj z množico sklenil roke v navdušen aplavz.

Takšno spontano navdušenje je pozdravljalo skupino mladih horjulskih plesalcev malodane na vseh njenih nastopih, pa najsi je šlo zgolj za priložnostno dopolnitev raznih proslav ali samostojne koncerte. Povsem razumljivo je, da so vrli folkloristi vzeli to predvsem iskreno priznanje za svoje trdo delo in vztrajnost. To tembolj, ker uspeh nikakor ni padel z neba – treba je bilo zguliti precej podplatov – in ker se je skupina tudi sicer malodane vseskozi otepala s precejšnjimi organizacijskimi težavami.

»Človek ne bi verjel, toda trenutno smo sploh brez vsakega vodje,« je povedala članica skupine Joži Čepon, ki se sicer že dobra štiri leta vrti v tem samoniklem folklornem ansamblu. »Skušamo si pomagati po svojih močeh, pri čemer nam je v edino oporo le Ksenija Slabe, plesalka folklorne skupine »France Marolt«, ki nam kdaj pa kdaj pomaga s svojimi strokovnimi nasveti. Seveda pa takšno »brezvladje« ne more trajati v nedogled, še posebej ne, če se hočemo tudi kakovostno izpopolnjevati. Za zdaj smo v glavnem omejeni na standardne – gorenjske, štajerske in belokranjske pleske, ki pa seveda ne morejo biti tudi zadnja beseda naše ustvarjalnosti. Morali bi oboagatiti repertoar še s kakimi sodobnejšimi plesi. Toda za zdaj s tem žal ni nič, ker nam – kot

rečeno – manjka idejno-umetniških vodij. S podobnimi težavami se horjulski folkloristi otepajo tudi pri sami vadbi. Še vedno namreč nimajo ustrezenega prostora za vaje.

»Za zdaj si pomagamo z malo dvorano starega prosvetnega doma, ki pa je tako mrzla, da bi človek le stežka vzdržal v njej, če se ne bi neprestano gibal,« je potožila Joži Čepon. »Rešuje nas edino intenzivna vadba.«

Ob vseh teh nadlogah, ki jih je tu pa tam razvedril le aplavz na javnih nastopih, je folklorna skupina prav te dni zaokrožila natanko pet let svojega delovanja (ustanovljena je bila februarja 1979). Toda kakor da se vsem, ki so jo vabili, ni niti sanjalo o vseh njenih težavah: že od vsega začetka so jo vabili na Kmečke ohceti (med drugim so bili izbrani, da spremljajo slovenski par v Lipico in Portorož), na občinske revije, imeli pa so tudi pogodbo s hotelom Lev, da plešejo ameriškim gostom. Sprva je skupino vodila in jo umetniško pilila Ida Intihar, v veliko pomoč pa ji je bil ves ta čas tudi redni plesalec pri »Francetu Maroltu« Leben Zmago.

»Tedaj je kazalo, da bo šla naša pot le navgor,« je še dodala Joži Čepon. »Toda včasih je treba računati tudi na težave. No, pa vendar tudi zdaj še ne mislimo kar tako nehati. Ne znam si več predstavljati Horjula brez folklorne. Tako nas je še vedno sedem parov (14 članov) in harmonikar, pri čemer je najstarejši član star 24 let, najmlajši pa le 15. Prav to, namreč da je tudi med mlajšimi še precej zanimanja za folkloro, pa nam daje tudi upatj, da naš ples še ne bo tako kmalu zamrl.«

BRANKO VRHOVEC